

Щодо окремих питань діяльності бухгалтерської служби бюджетної установи
(Лист МФУ від 15.03.2019 № 35220-07-10/7324)

<...>

Відповідно до статті 8 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» питання організації бухгалтерського обліку на підприємстві належать до компетенції його власника (власників) або уповноваженого органу (посадової особи) відповідно до законодавства та установчих документів.

Для забезпечення ведення бухгалтерського обліку підприємство самостійно з дотриманням вимог цього Закону обирає форми його організації, зокрема введення до штату підприємства посади бухгалтера або створення бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером.

Завдання та функціональні обов'язки бухгалтерських служб, повноваження керівника бухгалтерської служби у бюджетних установах визначаються Кабінетом Міністрів України.

Постановою Кабінету Міністрів України від 26.01.2011 № 59 затверджено Типове положення про бухгалтерську службу бюджетної установи (далі – Типове положення) та доручено міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади, а органам місцевого самоврядування рекомендовано привести власні нормативно-правові акти у відповідність з цією постановою.

Відповідно до Типового положення бухгалтерська служба утворюється як самостійний структурний підрозділ бюджетної установи, вид якого залежить від обсягу, характеру та складності бухгалтерської роботи (департамент, управління, відділ, сектор), що підпорядковується безпосередньо керівникові бюджетної установи або його заступникові, та забезпечує виконання визначених завдань і функціональних повноважень.

Типовим положенням визначено повноваження керівника бухгалтерської служби у бюджетній установі – головного бухгалтера (керівник департаменту, управління, відділу, сектору), вимоги щодо його призначення на посаду та звільнення з посади, завдання, інші питання діяльності керівника бухгалтерської служби – головного бухгалтера.

Посада керівника бухгалтерської служби у бюджетних установах – головного бухгалтера визначає зміст його діяльності й правове становище та водночас відображає галузеву і функціональну належність.

У разі коли в бюджетній установі не утворюється бухгалтерська служба, вводиться посада спеціаліста, на якого покладається виконання обов'язків бухгалтерської служби. При цьому на такого спеціаліста поширюються встановлені Типовим положенням повноваження головного бухгалтера бюджетної установи.

Норми Типового положення не визначають умов оплати праці керівника бухгалтерської служби у бюджетних установах – головного бухгалтера (спеціаліста, на якого покладається виконання обов'язків бухгалтерської служби, у разі коли в бюджетній установі не утворюється бухгалтерська служба).

Згідно з пунктом 11 Типового положення призначення на посаду головного бухгалтера бюджетної установи та/або спеціаліста, на якого покладається виконання завдань та функціональних обов'язків бухгалтерської служби, здійснюється згідно з Довідником типових професійно-кваліфікаційних характеристик посад державних службовців або Довідником кваліфікаційних характеристик професій працівників.

У Національний класифікатор України ДК 003:2010 «Класифікатор професій» (далі – Класифікатор професій), затверджений наказом Держспоживстандарту від 28.07.2010 № 327, вміщено базові назви посад «Начальник відділу», «Завідувач відділу», «Завідувач сектору» тощо, які застосовуються в центральних органах виконавчої влади з кодом 1229.1, місцевих органах державної влади та місцевого самоврядування з кодом 1229.3, а також на підприємствах, в установах та організаціях з кодом 1229.7.

Згідно з приміткою до базової кваліфікаційної характеристики професії «Головний бухгалтер», яка міститься у Випуску 1 «Професії працівників, які є загальними для всіх видів

економічної діяльності» (розділ 1 «Професії керівників, професіоналів, фахівців та технічних службовців») Довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників, затвердженого наказом Міністерства соціальної політики України від 29.12.2004 № 336, ця характеристика поширюється на інші посади керівників підрозділів бухгалтерського обліку підприємств, установ та організацій, а саме: «Начальник управління»; «Начальник відділу»; «Начальник бюро»; «Начальник сектору»; «Завідувач відділу»; «Завідувач сектору».

Отже, у разі утворення в органах виконавчої влади або місцевого самоврядування, а також у бюджетній установі бухгалтерської служби як відповідного самостійного структурного підрозділу, керівництво цим підрозділом здійснює керівник відповідного підрозділу. У цьому випадку допускається застосування подвійних назв посад, наприклад, «Начальник управління – головний бухгалтер», «Начальник відділу – головний бухгалтер», «Начальник сектору – головний бухгалтер», «Завідувач відділу – головний бухгалтер», «Завідувач сектору – головний бухгалтер».

Зазначені назви посад також вносяться до трудових книжок працівників, які обіймають ці посади.

При застосуванні подвійної назви посади керівника підрозділу первинна складова назви визначає рівень, функції управління та керівництва у структурі відповідної установи, а друга – функціональну діяльність. Якщо працівник займає посаду, що має подвійну назву, посадовий оклад визначається за першою назвою.

Водночас у додатках 49-52 постанови Кабінету Міністрів України від 09.06.2006 № 268 «Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів» для місцевих рад та їхніх виконавчих комітетів крім назв «Начальник відділу», «Завідувач сектору» передбачено назву «Головний бухгалтер».

Оскільки відповідно до пункту 5 частини першої статті 26 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» виключно на пленарних засіданнях сільської, селищної, міської ради серед іншого вирішуються питання затвердження за пропозицією сільського, селищного, міського голови структури виконавчих органів ради, загальної чисельності апарату ради та її виконавчих органів, питання щодо застосування назви посади керівника бухгалтерської служби (відповідна подвійна назва або головний бухгалтер) є компетенцією відповідної місцевої ради.

У Класифікаторі професій містяться назви посад «Спеціаліст – бухгалтер» з кодом 2419.3 (професійне угруповання «Професіонали державної служби та місцевого самоврядування»), та «Бухгалтер (з дипломом магістра)» з кодом 2411.2 (професійне угруповання «Аудитори та кваліфіковані бухгалтери»).

Таким чином, якщо у бюджетній установі, в органі місцевого самоврядування не утворюється бухгалтерська служба, до штатного розпису вводиться посада спеціаліста – бухгалтера певної категорії, яка враховує обсяг, характер та складність бухгалтерської роботи.

Законодавством не передбачено такої форми організації бухгалтерського обліку на підприємстві, як введення до штату підприємства посади головного бухгалтера без створення бухгалтерської служби.

Заступник Міністра

С. ВЕРЛАНОВ